

Remissvar över SOU 2026:35

En åldersgräns för barns tillgång till sociala medier

Myndigheten för delaktighet (MFD) arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. MFD lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

MFD tillstyrker förslaget om en åldersgräns på 15 år för barns tillgång till sociala medier.

MFD anser dock att utredningens konsekvensbedömning för barn med funktionsnedsättning är bristfällig, likaså utredningens jämställdhetsperspektiv. Förslagen behöver analyseras och hanteras utifrån kön, funktionsnedsättning och andra relevanta faktorer. Det är särskilt viktigt att analysera hur regleringen påverkar barns digitala delaktighet, tillgång till information, sociala gemenskap och möjligheter att utöva sina rättigheter enligt barnkonventionen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD).

MFD anser att dessa frågor tydligare bör analyseras och hanteras med konkreta förslag som stärker tillgängligheten och möjligheten till delaktighet på lika villkor.

Myndighetens synpunkter

MFD delar utredningens bedömning att sociala medier kan innebära betydande risker för barns hälsa, trygghet och säkerhet genom exponering för skadligt innehåll, digitala kränkningar, sexuella kontaktförsök, rekrytering till kriminella gäng, kommersiell påverkan och beroendeframkallande plattformsdesign.

MFD delar utredningens bedömning att barn behöver ett stärkt skydd i digitala miljöer och bedömer att en åldersgräns kan bidra till att minska barns exponering för risker. Detta kan vara särskilt betydelsefullt för barn med neuropsykiatriska och intellektuella funktionsnedsättningar och andra grupper med ökad sårbarhet.

Samtidigt finns en risk att regleringen begränsar den digitala delaktigheten för barn med funktionsnedsättning om likvärdiga alternativ saknas. Sociala medier har en särskild betydelse för många barn med funktionsnedsättning. De utgör en viktig arena för social gemenskap, delaktighet, informationsinhämtning och kontakt med stödverksamheter och funktionshindersorganisationer. För vissa barn är digitala mötesplatser en viktig förutsättning för att kunna delta i samhällslivet på jämlika villkor.

MFD bedömer att utredningens konsekvensanalys för barn med funktionsnedsättning är bristfällig. Analysen behöver utvecklas för att tydligare belysa hur en åldersgräns påverkar barns möjligheter till social delaktighet, kamratstöd, kontakt med funktionshindersorganisationer, tillgång till samhällsinformation och risken för ökad isolering. Konsekvenserna för olika grupper av barn med funktionsnedsättning behöver också analyseras närmare.

Det är vidare i dagsläget inte möjligt att fullt ut bedöma hur framtida metoder för åldersverifiering kommer att påverka barn med funktionsnedsättning ur ett tillgänglighets-, användbarhets- och integritetsperspektiv. Dessa konsekvenser bör analyseras när metoderna har konkretiserats.

Enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, CRPD, ska barn med funktionsnedsättning kunna utöva sina rättigheter till delaktighet, kommunikation och information på lika villkor som andra barn. MFD bedömer därför att uppföljningen särskilt bör belysa hur regleringen påverkar barns möjligheter att utöva sina rättigheter enligt CRPD och barnkonventionen.

MFD bedömer även att utredningens jämställdhetsperspektiv behöver utvecklas. Flickor och pojkar använder sociala medier på olika sätt och exponeras för olika typer av risker. För flickor och pojkar med funktionsnedsättning kan dessa skillnader förstärkas eller ta sig andra uttryck. Konsekvensanalysen bör därför utgå från ett intersektionellt perspektiv där funktionsnedsättning, kön och andra relevanta faktorer analyseras samlat.

Om en åldersgräns införs bör den kompletteras med insatser som stärker barns digitala kompetens samt vårdnadshavares, skolans och andra viktiga vuxnas förmåga att stödja barn i digitala miljöer. Det bör även säkerställas att det finns tillgängliga och inkluderande digitala alternativ för de barn som omfattas av regleringen.

Det behöver även tydliggöras hur lagen ska implementeras så att det blir en fungerande åldersverifiering.

MFD välkomnar utredningens förslag om uppföljning. Uppföljningen bör särskilt belysa regleringens konsekvenser för barn med funktionsnedsättning, med fokus på delaktighet, psykisk hälsa, social inkludering samt jämlika och jämställda

levnadsvillkor. Resultaten bör, där det är möjligt, redovisas uppdelade efter funktionsnedsättning, ålder och kön.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Anders Kessling (beslutande) och utredare Åsa Frostfeldt (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Anders Kessling